

Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund

Styrelsens berättelse över förbundets verksamhet 1994

Styrelse från årsmötet 1993

Landshövding Jan Erik Wikström,
ordförande (till årsmötet 1995)

Professor Carl-Göran Andrae,
vice ordförande (till årsmötet 1994)

Landsantikvarie Stig Rydh,
ständig sekreterare

Bankdirektör Rune Skogum,
skattmästare (till årsmötet 1995)

Fru Barbro Andersson
(till årsmötet 1994)

Arkivarie Ulla Sjögarne
(till årsmötet 1996)

1:e Arkivarie Wolter Ehn
(till årsmötet 1994)

Kamrer Börje Karlsson
(till årsmötet 1995)

Kamrer Anders Mossberg
(till årsmötet 1995)

Herr Bengt Niklasson
(till årsmötet 1994)

Fil kand Göran Ulväng
(till årsmötet 1996)

Lantbrukare Åke Söderman
(till årsmötet 1994)

Ekonomie dr Hans Österberg
(till årsmötet 1996)

Arbetsutskott:

ordföranden, vice ordföranden,
sekreteraren och skattmästaren

Revisorer:

Krister Persson, Komrev-Bohlins AB,
Uppsala
Sven Lundkvist, Uppsala

Suppleanter:

Carl-Birger Sveidqvist, Uppsala
Göran Sätterström, Enköping

Valberedning:

Birger Wallén (sammanställande)
Ingrid Mossberg och
Valdis Ordeus

Stiftelsen Upplandsmuseets styrelse

Åke Söderman har varit förbundets representant i stiftelsens styrelse med Carl Göran Andrae som suppleant.

Anslutna hembygdsföreningar var vid årsskiftet 56, vilka tillsammans hade 11 959 medlemmar.

Enskilda medlemmar utgjorde per den 31.12 1994

Betalande	1 681	(1993	1 789)
Ständiga	91	(1993	94)
Hedersledamöter	10	(1993	10)
Medaljörer	49	(1993	48)
	1 831		1 941)

Ekonomi

På styrelsens uppdrag har föreningens kapitalplaceringar ombesörjts av skattmästaren, Rune Skogum i samverkan med E. Öhman J:or Fondkommission AB i Stockholm.

Stiftelsen Upplandsmuseet har enligt avtal svarat för medlemsregistrering, uppbörd av medlemsavgifter, värvning av nya medlemmar, meddelandeservice, årsboksredaktion, service till anslutna föreningar och enskilda medlemmar samt för den löpande ekonomiadministrationen med redovisning, betalservice, årsbokslut, budgetunderlag och rapportering till styrelse och myndigheter.

Den ekonomiska förvaltningen för 1994 framgår av balans- och resultaträkningar för åren 1993 och 1994, bilaga A.

I bokslutet för 1994 har inneliggande lager av publikationer skrivits ned med

hänsyn till gällande regler om värdering av lager. Nedskrivningen har gjorts mot det egna kapitalet.

Marknadsvärde på aktier och andelar utgjorde per den 31 december 1994 7 301 312 kr, medan det bokförda värdet utgjorde 3 742 168 kr. De sedan 1993 förändrade principerna för redovisning av värdepappersinnehavet kommer beroende av omsättningen av äldre innehav att successivt leda till att bokföringsvärden närmare ansluter sig till marknadsvärden och därmed lämnar en mer rättvisande bild av föreningens förvaltade tillgångar.

Förvaltade fondmedlen utgjorde per den 31 december 1994 8 032 100 kr sedan avsättningar gjorts enligt statuter för utdelningsbara medel samt till fondkapital.

Kvekgården i Örsundsbro är försäkrad för 1 118 000 kr.

Vinterting

Upplands fornminnesförening och hembygdsförbunds vinterting hölls söndagen den 6 februari i Hantverksföreningens lokaler i Uppsala.

Förbundets ordförande, landshövding Jan-Erik Wikström kunde välkomsthälsa ca 70 representanter för länets hembygdsföreningar.

1993 års utdelning ur landshövding Hilding Kjellmans hembygdsfond tillföll Rasbokils Fornminnes- och Hembygdsförening med en summa av 14 000 kronor. Disa Gilles pris på 5 000 kronor utde-

lades till Skogs-Tibble hembygds- och fornminnesförening.

Föredraget vid mötet hölls av fil dr Carin Bergström, antikvarie vid Riksantikvarieämbetet, som berättade om "Kyrkan som sockencentrum".

Vårstämma och utflykt

Förbundets vårstämma och vårutflykt ägde rum lördagen den 4 juni. Tema för resan var kulturhistoriskt värdefulla byggnader som nyligen blivit föremål för byggnadsminnesförklaring eller var på väg att få sådant lagskydd. I utflykten deltog 92 personer.

Resan gick först till Carl von Linnés sommarhus i Sävja, Danmarks socken, där Sven Berglund från Danmarks hembygdsförening berättade om byggnaden och den utställning om Linné som läkare som just iordningsställts. Härfter gick färden till Vänge kyrka och den byggnadsminnesförklarade prästgården, som presenterades av 1:e antikvarien Håkan Liby.

Efter vårstämma i Vänge församlingshem och lunch på Hammarskogs herrgård gick färden till den vackra kvarnmiljön vid Ekeby i G:la Uppsala, där konservatorerna Luciano och Hector Escanilla presenterade den välbevarade 1790-tals kvarnen och visade sin konservatorsateljé.

Resan gick härfter vidare till Tensta, där Altomta herrgård visades av antikvarien Karin Blent. I Tensta visades också

det stora gravfältet vid Gödåker av landsantikvarie Stig Rydh.

Resan avslutades med ett besök vid Uppsalas äldsta trähus, beläget vid Rundelsgränd. Huset som genom dendrokronologisk undersökning kan dateras till 1620-talet visades av Stig Rydh.

Vid vårstämman förrättades under ledning av förbundets vice ordförande Carl Göran Andrae stadgeenliga val. Parentation hölls över den avlidne medaljören Henry Emanuelsson från Boglösa. Förbundets förtjänstmedalj utdelades till Anna-Märta Schmekel, Vänge hembygdsförening. Erik Strand, Villberga hembygdsförening som också utsetts till medaljör men inte hade tillfälle deltaga kommer att få sin medalj överlämnad vid ett senare tillfälle.

Höstutflykt 1994

Förbundets höstutflykt arrangerades söndagen den 25 september. Programmet inleddes med att 1:e antikvarie Tuula Autio visade Upplandsmuseets utställning "Makalösa lejon", som byggde på museets förvärv av två praktfulla barocklejon i sandsten från det gamla de la Gardie-godset Ekholmen i Veckholms socken. Resan gick härfter till Grysta gammelgård i Veckholm, som visades av ägaren Tore Gryse. Från Grysta gick resan till det närbelägna Ekholmen, vars historia berättades av 1:e antikvarien Iréne Andersson Flygare. Familjen Krantz, som nyligen förvärvat egendomen visade slottets entréplan.

Lunch intogs i Veckholms gamla prästgård som i dag är hembygdsmuseum. Veckholms hembygdsförenings ordförande Berthold Beste berättade om byggnaden och verksamheten. Iréne Andersson Flygare berättade också om Veckholms kyrka och dess koppling till familjen de la Gardie och Ekholmen.

Avslutningsvis presenterades Lillkyrka Forntids Stig, en kulturhistorisk strövstig som ställts i ordning av ideella krafter i Lillkyrka. Kunniga ciceroner från SPF Trögd och Lillkyrka villaförening ledde vandringen längs stigen.

Årsmöte 1994

Förbundets årsmöte ägde rum söndagen den 23 oktober. 105 ombud för enskilda medlemmar och föreningar hade samlats i Brunnsparvilljungen vid Eklundshof. Ordförande för mötet var landshövding Jan-Erik Wikström.

Mötet inleddes med att sekreterare Stig Rydh höll en parentation över förbundets styrelseledamot sedan 31 år, 1:e Arkivarien Wolter Ehn, som omkom vid Estonias förlisning.

Stadgeenliga val förrättades. Styrelsen fick följande sammansättning:

Landshövding Jan-Erik Wikström
ordförande (till årsmötet 1995)

Professor Carl Göran Andrae
vice ordf (till årsmötet 1997)

Landsantikvarie Stig Rydh
ständig sekreterare

Bankdirektör Rune Skogum
skattmästare (till årsmötet 1995)

Fru Barbro Andersson
(till årsmötet 1995)

Arkivarie Ulla Sjögarne
(till årsmötet 1996)

Kamrer Börje Karlsson
(till årsmötet 1995)

Fru Mirja Korpela
(till årsmötet 1997)

Kamrer Anders Mossberg
(till årsmötet 1995)

Herr Bengt Niklasson
(till årsmötet 1997)

Lantbrukare Åke Söderman
(till årsmötet 1997)

Fil kand Göran Ulväng
(till årsmötet 1996)

Ekonomie dr Hans Österberg
(till årsmötet 1996)

Verksamhetsberättelsen för 1993 lades med godkännande till handlingarna. Resultat- och balansräkning för 1993 fastställdes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret. Utgifts- och inkomststat för 1995 med en omslutning av 920 000 kronor fastställdes, vilket innebär oförändrad årsavgift 100 kronor per om-

bud för förening och 150 kronor för enskild medlem. Till valberedning utsågs Ingrid Mossberg, Tierp (sammankallande), Bodil Berndes, Vendel och Valdis Ordeus, Lagunda.

Efter paus med kaffe informerade antikvarie Elisabeth Svalin om Sveriges Hembygdsförbunds kommande projekt Nils Holgerssonåret 1996.

Mötet avslutades med ett föredrag av 1:e antikvarien Håkan Liby, som berättade om sin nyutkomna bok *Uppländsk undfågnad*, som handlar om uppländska matvanor genom tiderna.

Publikationer

Förbundet har under året utgivit årsboken *Uppland* som främst behandlade uppländsk byggnadskultur. Redaktör var Karin Blent. Meddelanden med Elisabeth Svalin som redaktör har utkommit med fyra nummer under 1994. Till sommaren utgav förbundet för andra gången ett sommarkalendarium för hembygdsföreningarna i Uppland. Antalet deltagande hembygdsföreningar har glädjande nog ökat och 25 föreningar presenterade sin sommarverksamhet.

Kvekgården

Upplandsmuseet ansvarar för den löpande verksamheten vid friluftsmuseet Kvekgården, som ägs av Upplands fornmin-

nesförening och hembygdsförbund. Förbundet ställer årligen medel till förfogande till anställning av en sommaramanus som svarar för tillsyn och programaktiviteter samt visar museet för enskilda besökare och grupper. Lagunda hembygdsförening har vid sina sammankomster fått utnyttja Kvekgården.

Upplandsmuseet och hembygdsvärelsen

Upplandsmuseets kansli är också kansli för Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund. Huvudansvaret för kontakterna med hembygdsföreningarna har åvilat museets regionala avdelning med 1:e antikvarien Håkan Liby som avdelningschef. Inom avdelningen arbetar också antikvarien Elisabeth Svalin med kontakterna med hembygdsvärelsen innefattande kursverksamhet och information. Museets regionala avdelning har hållit kontakt med ett flertal av länets hembygdsföreningar genom personliga kontakter, föredrag och rådgivning. Museets samtliga avdelningar: kulturmiljöavdelning, utställnings- och undervisningsavdelning, dokumentationsavdelning, avdelning för regional informations- och undervisningsverksamhet samt kansli står till hembygdsföreningarnas förfogande. Detta innebär att föreningar kan få råd om underhåll av byggnader, föremåls- och fotosamlingar, råd angående utställningar m m.

Under året träffades ett nytt avtal om samverkan mellan Stiftelsen Upplandsmuseet och Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund. Avtalet reglerar fondförvaltning, administrativa tjänster (föreningskansli), redaktionell

samverkan, förlagsverksamhet och försäljning, museal service till föreningar samt verksamheten vid Kvekgården.

Jan Erik Wikström
ordf

Stig Rydh
sekr